

บันทึก

เรื่อง หน้าที่การจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินที่ค้างชำระ
(กรณีเทศบาลนครเชียงใหม่เปลี่ยนแปลงเขตไปครอบคลุมเขตสุขาภิบาลข้างเผือกบางส่วน)

กรมการปกครองได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๔๐๗/๓๒๐๔๗ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๗ ความว่า กรมการปกครองได้รับรายงานจากจังหวัดเชียงใหม่ว่า ตามที่ได้มีพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๖ นั้น ทำให้โรงเรือนและที่ดินของบริษัทเชียงใหม่ธุรกิจ จำกัด ซึ่งค้างชำระภาษีโรงเรือนและที่ดินแก่สุขาภิบาลข้างเผือกรวม ๗ ปี เป็นเงิน ๑,๐๐๗,๒๘๐ บาท เข้าอยู่ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ทำให้เกิดปัญหาว่าหน้าที่ในการติดตามเรียกเก็บเงินค่าภาษีที่ค้างชำระควรจะเป็นของเทศบาลนครเชียงใหม่หรือของสุขาภิบาลข้างเผือก

กรมการปกครองมีความเห็นว่า เนื่องจากไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายใดกำหนดเกี่ยวกับรายละเอียดในกรณีมีพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงเขตจากสุขาภิบาลเป็นเทศบาล ตลอดจนการติดตามภาษีค้างชำระว่าใครจะมีหน้าที่ในการจัดเก็บ แต่เมื่อได้พิจารณาตามความในมาตรา ๖^๑ แห่งพระราชบัญญัติสุขาภิบาล พ.ศ. ๒๔๙๕ แล้วกรมการปกครองเห็นว่าเทศบาลนครเชียงใหม่จะมีหน้าที่ในการติดตามเรียกเก็บเงินค่าภาษีค้างชำระตั้งแต่วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๖ ซึ่งเป็นวันที่ได้มีพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลนครเชียงใหม่เป็นต้นไป โดยนำความในวรรคสองของมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติสุขาภิบาล พ.ศ. ๒๔๙๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่เนื่องจากปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมาย กรมการปกครองจึงได้หารือว่า ความเห็นของกรมการปกครองดังกล่าวถูกต้องหรือไม่อย่างไร เพื่อยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๗) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวพร้อมทั้งฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย แล้วมีความเห็นว่า กรณีปัญหาที่หารือมาเป็นกรณีการเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ตามมาตรา ๑๒^๒ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ โดยขยายเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ให้กว้างขวาง

^๑มาตรา ๖ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยเทศบาล อาจจัดตั้งสุขาภิบาลใด ๆ ขึ้นเป็นเทศบาลได้ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

สุขาภิบาลที่ได้จัดตั้งเป็นเทศบาลขึ้นใหม่ตามความในวรรคก่อน ให้พ้นจากสภาพแห่งสุขาภิบาล นับแต่วันที่ได้ประกาศพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งขึ้นเป็นเทศบาลนั้นเป็นต้นไป บรรดาทรัพย์สิน หนี้สิน และสิทธิเรียกร้องของสุขาภิบาลเดิมให้ออนเป็นของเทศบาลที่จัดตั้งขึ้นใหม่ในขณะเดียวกันนั้นด้วย และบรรดาข้อบังคับสุขาภิบาลที่ใช้บังคับอยู่ก่อนแล้วก็คงให้ใช้บังคับต่อไปเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะมีการตราเป็นเทศบัญญัติขึ้นใหม่

^๒มาตรา ๑๒ ภายใต้บังคับมาตรา ๙ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ การเปลี่ยนชื่อเทศบาล หรือ

ชั้นคลุมพื้นที่บางส่วนของสุขาภิบาลช้างเผือก มิใช่เป็นการจัดตั้งสุขาภิบาลขึ้นเป็นเทศบาลนคร ตามมาตรา ๖^๖ แห่งพระราชบัญญัติสุขาภิบาลพ.ศ.๒๔๙๕ ประกอบกับมาตรา ๑๑^{๑๑} แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล ฯ แต่อย่างใดตั้งนั้น สุขาภิบาลช้างเผือกจึงยังคงอยู่และมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามมาตรา ๔^๔ แห่งพระราชบัญญัติสุขาภิบาล ฯ และเมื่อพิจารณามาตรา ๔^๖ แห่งพระราชบัญญัติรายได้สุขาภิบาล พ.ศ.๒๔๙๘ แล้ว จะเห็นได้ว่าสุขาภิบาลช้างเผือกมีอำนาจและหน้าที่เก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินจากบริษัทเชียงใหม่ธุรกิจ จำกัด ที่ค้างชำระ เพราะเป็นหนี้ที่เกิดขึ้นในขณะที่ยังอยู่ในเขตสุขาภิบาล และสิทธิเรียกร้องในหนี้ภาษีอากรที่ค้างชำระเป็นสิทธิในทรัพย์สินของสุขาภิบาลช้างเผือกซึ่งมีอยู่แต่เดิมก่อนเปลี่ยนแปลงเขตสุขาภิบาลหาได้โอนตามเขตที่ดินมาเป็นของเทศบาลนครเชียงใหม่ด้วยไม่ และเทศบาลนครเชียงใหม่ก็ไม่มีอำนาจจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินที่ค้างชำระเพราะภาษีที่ค้างนั้นเกิดในขณะที่โรงเรือนและที่ดินอยู่ในเขตสุขาภิบาลช้างเผือกซึ่งหน้าที่จัดเก็บเป็นของสุขาภิบาลช้างเผือก เทศบาลนครเชียงใหม่คงมีอำนาจและหน้าที่ในการเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินตามมาตรา ๔^๗ แห่งพระราชบัญญัติรายได้เทศบาล พ.ศ.๒๔๙๗ จากบริษัทเชียงใหม่ธุรกิจ จำกัด ตั้งแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.๒๕๒๖ มีผลใช้บังคับเป็นต้นไป เท่านั้น

(ลงชื่อ) อมร จันทรสมบูรณ์

(นายอมร จันทรสมบูรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

การเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาล ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา

ให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนัน ในท้องถิ่นที่ได้เปลี่ยนแปลงเขตเป็นเทศบาลตามความในวรรคก่อน หมุดอำนาจหน้าที่เฉพาะในเขตที่ได้เปลี่ยนแปลงนั้น นับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลใช้บังคับเป็นต้นไป

ฐานะเป็นเทศบาลนคร พระราชกฤษฎีกานั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย

๓โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑)

“มาตรา ๑๑ เทศบาลนครได้แก่ท้องถิ่นชุมนุมที่มีราษฎรตั้งแต่ห้าหมื่นคนขึ้นไป โดยราษฎรเหล่านั้นอยู่หนาแน่นเฉลี่ยแล้วไม่ต่ำกว่าสามพันคนต่อหนึ่งตารางกิโลเมตร ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้ และซึ่งมีพระราชกฤษฎีกายกฐานะเป็นเทศบาลนคร พระราชกฤษฎีกานั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย

“มาตรา ๔ เมื่อท้องถิ่นใดมีสภาพอันสมควรยกฐานะเป็นสุขาภิบาลให้จัดตั้งท้องถิ่นนั้น ฯ เป็นสุขาภิบาลตามพระราชบัญญัตินี้

ให้สุขาภิบาลมีฐานะเป็นนิติบุคคล

“มาตรา ๔ ภาษีโรงเรือนและที่ดินในเขตสุขาภิบาลใด ให้สุขาภิบาลนั้นจัดเก็บเป็นรายได้ของสุขาภิบาลตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

“มาตรา ๔ ภาษีโรงเรือนและที่ดินในเขตเทศบาลใด ให้เทศบาลนั้นจัดเก็บเป็นรายได้ของเทศบาล ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กรกฎาคม ๒๕๒๗